

DEFENSOR

LEGIS

SUOMEN ASIANAJAJALIITON OIKEUDELLINEN AIKAKAUSKIRJA
FINLANDS ADVOKATTFÖRBUNDS JURIDISKA TIDSKRIFT

DEFENSOR LEGIS 1–6/2016

OIKEUSTAPAUKSIA – RÄTTSFALL

Korkeimmasta oikeudesta – Från högsta domstolen

KKO:2015:47: Yhteisomistus - Yhteisomistussuhteen purkaminen - Uskottu mies - Uskotun miehen tehtävät - Oikeudenkäyntikulut

A ja B omistivat yhteisesti asuinhuoneiston hallintaan oikeuttavat osakkeet. Asunnossa asui B:n äiti C, jolla oli isännöitsijätodistuksen mukaan elinikäinen vastikkeeton hallinto-oikeus asuntoon. A oli kiistänyt hallinto-oikeuden. A vaati uskotun miehen määräämistä yhteisomistussuhteen purkamiseksi ja asunto-osakkeiden myymiseksi. Lisäksi A vaati, että uskottu mies määrätään hoitamaan ja hallinnoimaan asuntoa sekä perimään C:ltä asumishyödyn korvausta sekä tarvittaessa vaatimaan C:n häätämistä. Korkeimman oikeuden tuomiosta ilmenevillä perusteilla uskottu mies määrättiin asunto-osakkeiden myynnin ohella myös hoitamaan ja hallinnoimaan omaisuutta.

Kysymys myös oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta.

YhtOmL 6 § 1 mom.

YhtOmL 11 §

OK 21 luku 1 §

OK 21 luku 2 §

(D: S2013/583, T: 1280, KKO:2015:47)

KKO:2015:47; Yhteisomistus – Yhteisomistussuhteen purkaminen – Uskottu mies – Uskotun miehen tehtävät – Oikeudenkäyntikulut.

Kommentti, *Tuulikki Mikkola*.....1/2016 124

KKO:2015:93: Arvopaperi – Markkinointi – Vahingonkorvaus – Korvattava vahinko – Syy-yhteys

A oli sijoittanut 500 000 euroa suuren kansainvälisen rahoitusyhtiön liikkeelle laskemaan obligaatioon, jota oli B Oy:n järjestämässä tilaisuudessa markkinoitu pääomaturvattuna. Markkinointiesitteessä ei ollut mainintaa liikkeeseenlaskijan maksukyvyttömyyteen liittyvästä ns. liikkeeseenlaskijariskistä, mutta siinä todettiin,

ettei obligaatioon tullut sijoittaa tutustumatta tuotteen arvopaperimarkkina-alaissa tarkoitettuun esitteeseen, josta sanottu riski ilmeni. A ei ollut tutustunut esitteeseen. Liikkeeseenlaskija meni konkurssiin, ja A menetti osan sijoittamastaan pääomasta. Kanteessaan A katsoi, että markkinointi oli ollut virheellistä. A vaati, että B Oy velvoitetaan korvaamaan hänelle hänen obligaatioon sijoittamansa määrä. Tuomiosta ilmenevillä perusteilla Korkein oikeus katsoi markkinoinnin totuudenvastaiseksi tai harhaanjohtavaksi ja velvoitti B Oy:n korvaamaan A:lle aiheutuneen vahingon.

(D: S2013/535, T: 2410, KKO:2015:30)

ArvopaperimarkkinaL 2 luku 1 § (495/1989)

ArvopaperimarkkinaL 9 luku 2 § (495/1989)

KKO:2015:93: Arvopaperi – Markkinointi – Vahingonkorvaus – Korvattava vahinko – Syy-yhteys. Kommentti, *Sakari Wuolijoki*.....2/2016 278

KKO:2016:44 Asianajaja - Valvonta - Kurinpidollinen seuraamus - Esteellisyys

Ilman lakimääräisiä perillisiä kuollut A oli vuonna 1998 tehnyt testamentin perustettavan säätiön hyväksi ja nimennyt X:n testamentin toimeenpanijaksi. A oli vuonna 2006 tekemällään uudella testamentilla peruuttanut aiemman testamenttinsa ja määrännyt omaisuutensa B:lle. X oli hakemuksessaan pyytänyt itsensä tai toissijaisesti asianajaja Y:n määräämistä A:n kuolinpesän pesänselvittäjäksi ja -jakajaksi sekä asiaa käsiteltäessä esittänyt väitteen vuonna 2006 tehdyn testamentin pätemättömyydestä. Tehtävään määrätty Y oli häntä koskevassa valvonta-asiassa ilmoittanut hoitaneensa toimeksiantoja X:n edustamalle taholle.

Korkein oikeus katsoi, että Suomen Asianajajaliiton yhteydessä toimiva valvontalautakunta oli toiminut harkintavaltansa puitteissa, kun se oli ratkaisussaan katsonut Y:n olleen esteellinen pesänselvittäjäksi ja -jakajaksi, ylittäneen toimivaltansa ja toimineen puolueellisesti ja määrännyt Y:lle seuraamusmaksun.

(D: S2014/84, T: 1411, KKO:2016:44)

L asianajajista 5 § 1 mom.

KKO:2016:44. Asianajaja - Valvonta - Kurinpidollinen seuraamus - Esteellisyys. Kommentti, *Markku Ylönen*.....5/2016 885

KKO 2016:58: Ympäristörikos - Ympäristön turmeleminen - Osakeyhtiö - Hallituksen jäsen

Perunahiutaleita valmistaneen osakeyhtiön tuotantolaitokselta oli vuosina 2004–2006 päästetty ympäristöön perunamultalietettä, joka oli aiheuttanut ympäristön pilaantumista.

Kysymys siitä, olivatko A ja B syyllistyneet ympäristön turmelemiseen laiminlyömällä velvollisuutensa osakeyhtiön hallituksen jäsenenä. (Ään.)

RL 48 luku 1 § (578/1995)

RL 48 luku 7 §

OYL (734/1978) 8 luku 6 §

(D: R2012/406, T: 1827, KKO 2016:58)

KKO 2016:58. Ympäristörikos - Ympäristön turmeleminen - Osakeyhtiö - Hallituksen jäsen. Kommentti, *Janne Ruuhonen*.....6/2016 1021

Korkeimmasta hallinto-oikeudesta – Från högsta förvaltningsdomstolen

Elinkeinotulon verotus – Yleishyödyllinen yhteisö – Elinkeinotulo – Latukahvila

Yleishyödyllisen yhdistyksen toiminta-ajatuksena oli hiihdon ja muun ensisijaisesti luonnossa tapahtuvan kunto- ja virkistysliikunnan ja retkeilyn yleistäminen kansan tavaksi. Yhdistyksellä oli ulkoilumaja, joka sijaitsi kaupungin ylläpitämän ulkoilureitin varrella. Yhdistys oli pitänyt majalla kahvilaa, joka oli auki vuosittain hiihtokauden ajan lähinnä viikonloppuisin. Vuonna 2011 aukiolopäiviä oli ollut 25. Kahvilatoiminta oli perustunut yhdistyksen jäsenten talkootyöhön. Yhdistyksen ulkoilumajan tuottojen määrä vuonna 2011 oli ollut 6 114,95 euroa ja kulujen 6 585,39 euroa, josta 5 302,34 euroa oli kiinteistön käyttökuluja. Tuotoista 5 869,95 euroa oli ollut kahvilatoiminnan myyntituottoja. Toimitetussa verotuksessa kahvilatoiminta oli katsottu elinkeinotoiminnaksi, jonka vähennyskelpoiseksi kuluiksi oli hyväksytty kahvilan tarvikeostojen lisäksi elinkeinotoimintaa vastaava osa ulkoilumajaan kohdistuvista muista kuluista. Yhdistyksen elinkeinotoiminnan veronalaiseksi tuloksi oli vahvistettu 3 739,76 euroa.

Kahvilan palvelut olivat olleet myös muiden kuin yhdistyksen jäsenten käytettävissä. Kun kuitenkin otettiin huomioon kahvilatoiminnan liittyminen läheisesti yhdistyksen varsinaiseen yleishyödylliseen toimintaan, toiminnasta saadun tulon vähäinen määrä, kahvilatoiminnan perustuminen talkootyöhön ja se, ettei kahvilatoimintaa voitu katsoa harjoitetun kilpailuolosuhteissa, kahvilatoiminnasta saatua tuloa ei ollut pidettävä yhdistyksen veronalaisena elinkeinotulona, vaan kyse oli yhdistyksen verovapaasta tulosta. Verovuosi 2011.

(D: 2471/2/14, T: 3596, KHO:2015:174)

Tuloverolaki 23 § 1 momentti

KHO:2015:174: Elinkeinotulon verotus – Yleishyödyllinen yhteisö –

Elinkeinotulo – Latukahvila. Kommentti, *Matti Myrsky*.....2/2016 298

Henkilökohtaisen tulon verotus – Työsuhteeseen perustuva oikeus ostaa yhtiön osakkeita – Käypä arvo – Naken in naken ut – Substanssiarvo – Asiantuntijapalveluita tarjoava yhtiö – Asianajotoimisto – Osakassopimus

A oli vuonna 2009 ostanut 13 asianajotoimintaa harjoittavan B Oy:n osaketta kauppahinnoilla, jotka olivat vastanneet osakassopimuksessa niin sanotun naken in naken ut -periaatteen mukaisesti sovittua osakkeiden tasearvoa. Osakkeista 11 oli ostettu B Oy:ltä ja kaksi yhtiön osakkaana olleilta asianajajilta. Osakekauppojen jälkeen A oli omistanut yhtiön sadasta osakkeesta 13. Kaksi muuta osakasta olivat omistaneet yhtiön osakkeista kumpikin 42, ja kolme osaketta oli yhtiön itsensä hallussa.

Toimitetussa verotarkastuksessa osakkeiden käypä arvo oli määritetty yhtiön substanssi- ja tuottoarvojen keskiarvon perusteella. Verohallinto oli oikaissut A:n verotusta hänen vahingokseen ja lisännyt A:n verotettaviin ansiotuloihin ostettujen osakkeiden käyväksi arvoksi lasketun määrän ja A:n maksamien kauppahintojen erotuksen. Verotuksen oikaisulautakunta oli alentanut A:n verotettaviin ansiotuloihin lisätyn määrän vastaamaan verotarkastuksessa lasketun substanssiarvon ja A:n maksamien kauppahintojen välistä erotusta. Hallinto-oikeus oli hylännyt Veronsaajien oikeudenvallontayksikön oikaisulautakunnan päätöksestä tekemän valituksen.

Asiassa oli kyse yhtiöstä, joka tarjosi asiantuntijapalveluja ja jonka osakkaina oli näitä palveluja tarjoavia asiantuntijoita, joista yhdelläkään ei ollut määräysvaltaa yhtiössä. Osakassopimuksen ehtojen takia osakkeista ei voitu niitä myydessä saada substanssiarvoa korkeampaa hintaa. Korkein hallinto-oikeus hylkäsi Veronsaajien oikeudenvallontayksikön valituksen, jossa oli vaadittu A:n verotettaviin ansiotuloihin lisätyn määrän korottamista osakkeiden substanssi- ja tuottoarvojen keskiarvojen ja osakkeista maksettujen kauppahinnan erotuksen mukaiseksi. Verovuosi 2009.

Tuloverolaki 29 § 1 momentti ja 61 §

(D: 2002/2/14, T: 496, KHO:2016:18)

KHO:2016:18. Henkilökohtaisen tulon verotus – Työsuhteeseen perustuva oikeus ostaa yhtiön osakkeita – Käypä arvo – Naken in naken ut – Substanssiarvo – Asiantuntijapalveluita tarjoava yhtiö – Asianajotoimisto – Osakassopimus.

Kommentti, *Jaakko Klemettilä*.....3/2016 484